

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT AF 37. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: fredag den 5. maj 2017
Tidspunkt: kl. 8.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Erling Bonnesen (V), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Zenia Stampe (RV) og Holger K. Nielsen (SF).

Desuden deltog: udenrigsminister Anders Samuelsen og kulturminister Mette Bock.

Kenneth Kristensen Berth fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3534 (udenrigsanliggender - handel) den 11. maj 2017

EUU alm. del (16) – bilag 606 (kommenteret dagsorden til Europaudvalgets møde 5/5-17)

1. WTO/MC11

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3534 – bilag 1 (samlenotat side 2)
EUU alm. del (16) – bilag 205 (udvalgsmødereferat side 184, senest behandlet i EUU 4/11-16)
EUU alm. del (072) – bilag 321 (udvalgsmødereferat side 1096, FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 13/6-08)

Udenrigsministeren: Det første punkt, jeg vil forelægge, vedrører forberedelse af WTO's 11. ministermøde. Her vil Rådet drøfte forhandlingssituationen i WTO frem mod ministermødet i Buenos Aires i december i år. Ministermødet betegnes MC11.

Det står klart, at MC11 i Buenos Aires ligger på et tidspunkt med opbrud i handelspolitikken. Fordelene og udfordringerne ved globalisering og frihandel er til diskussion mange steder, og i nogle lande er der en udbredt skepsis over for internationale handelsaftaler. Det er en skepsis, som også præger forhandlingsklimaet i WTO.

Dertil kommer, at de toneangivende WTO-medlemslande fortsat er meget delt i synet på, hvordan den samlede forhandlingsdagsorden i WTO skal tilrettelægges, og hvilke emner der bør prioriteres.

Trumpadministrationen har endnu ikke udtalt sig konkret om, hvordan USA vil forholde sig til WTO og til de forhandlingstemaer, der lige nu er på bordet. Generelt har administrationen udtrykt ønske om mere fokus på bilaterale handelsaftaler frem for multilateralt samarbejde. Kina – der er en anden afgørende aktør – forholder sig meget afventende i WTO. Dertil

kommer meget svære forhandlinger med især Indien og Sydafrika på landbrugsområdet, som vurderes at være nøglen til en MC11-pakke.

Indien fastholder, at WTO skal afslutte Dohadagsordenen fra 2001 og ønsker ikke at forhandle om de såkaldte nye emner som f.eks. e-handel, så længe der ikke er opnået fremskridt på Dohadagsordenen.

En række af de fattigste udviklingslande fastholder, at et resultat på udviklingsområdet er en betingelse for, at de vil forhandle om nye emner. EU's forslag om reduktion af fiskerisubsidier har stærk støtte hos netop udviklingslandene. Fiskerisubsidier er nævnt i verdensmålene og anses for at være et af de emner med størst chance for enighed ved MC11.

De mange usikkerheder og modsatrettede krav gør forhandlingssituationen frem mod MC11 meget svær. Næste sigtepunkt er et miniministermøde i Paris til juni, hvor det er hensigten at teste WTO-medlemmernes politiske vilje til at nå konkrete resultater i Buenos Aires. Danmarks og EU's holdning er, at vi fortsat bør arbejde intensivt på at få et godt resultat, men at vi internt bør være forberedt på, at der eventuelt ikke kommer vidtrækkende og substantielle resultater ud af MC11.

EU spiller generelt en aktiv og konstruktiv rolle i forhandlingerne, men kan ikke sikre succes ved MC11 alene. Det er helt afgørende, at den fornødne politiske vilje også er til stede blandt WTO's øvrige store aktører såsom Kina og Indien og USA, såfremt MC11 skal blive i stand til at levere et resultat på samme måde som de seneste to vellykkede ministerkonferencer i WTO i 2013 og 2015.

Rasmus Nordqvist sagde, at det var vigtigt at samtænke i forhold til andre internationale aftaler. Havde EU fokus på, at forhandlingerne skulle holdes oppe mod SGD-dagsordenen (bæredygtighedsmålene) frem mod 2030?

Udenrigsministeren svarede, at bl.a. udfasningen af subsidier til fiskeriindustrien var et helt konkret eksempel på, at disse elementer blev inkluderet.

2. Implementering af EU's frihandelsaftaler

– *Orienterende debat*

Rådsmøde 3534 – bilag 1 (sammenfatning side 5)

Udenrigsministeren: Det andet punkt, jeg vil forelægge, vedrører implementering af EU's frihandelsaftaler. Under dette punkt ventes det, at Kommissionen informerer om dens styrkede indsats for at få flere EU-virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler. Kommissionen ventes ligeledes at opfordre medlemslandene til at styrke indsatsen.

Danmark støtter fuldt ud dette arbejde. Det er vigtigt, at virksomheder i Danmark og resten af EU kender til og udnytter de indgåede frihandelsaftalers potentiale. Ellers nyder eksportvirksomhederne og deres kunder i tredjelande ikke godt af besparelserne i toldudgifter og andre lempelser for samhandlen.

Generelt er danske virksomheder gode til at udnytte frihandelsaftalerne i forhold til gennemsnittet i EU. Det ændrer ikke ved, at der fortsat er en del danske virksomheder og deres kunder, der ikke anvender EU's frihandelsaftaler – primært på grund af manglende kendskab til eller vanskeligheder ved at forstå reglerne. Dermed kan virksomhedernes kunder i eksempelvis Sydkorea komme til at betale told til Sydkoreas toldmyndigheder, som de ikke behøvede at betale.

Kommissionens gør i dag mere ud af at informere EU's virksomheder, erhvervsorganisationer og andre relevante aktører om EU's bilaterale frihandelsaftaler. Den har særlig fokus på at nå ud til små og mellemstore virksomheder, da de typisk har færre kræfter end de store til at sætte sig ind i og benytte EU's frihandelsaftaler.

Fra dansk side har vi også optrappet indsatsen. Eksportrådet i Udenrigsministeriet har i samarbejde med danske erhvervsorganisationer og bl.a. SKAT gjort en særlig indsats for at informere virksomhederne om dette emne.

Så vil jeg kort nævne, at der i forbindelse med rådsmødet vil være en frokostdrøftelse om status over EU's frihandelsforhandlinger med Japan, Mexico og Mercosur-landene. Alle tre frihandelsaftaleforhandlinger kommer forhåbentlig tættere på en afslutning i løbet af 2017.

Endelig vil jeg nævne forventningen om, at Kommissionen på mødet orienterer om indholdet af det kommende refleksionspapir fra Kommissionen vedrørende håndtering af globaliseringen. Refleksionspapiret ventes offentliggjort umiddelbart før rådsmødet. Der er ingen tvivl om, at Europa og Danmark har haft meget stor gavn af globaliseringen. Det har gavnet vækst, velstand og levestandarder på tværs af Europa. Samtidig er der en vigtig debat om globaliseringen i mange lande og i EU, som Kommissionen ønsker at give sit bidrag til.

Kenneth Kristensen Berth havde forstået på ministeren, at der i nogle tilfælde sker fortoldning af varer, som ikke skulle have været fortoldet. Hvordan kunne det ske? Når man indgår en frihandelsaftale, bør den indeholde klare regler for, hvordan varer fortoldes.

Ministeren havde også sagt, at han var meget begejstret for globaliseringen. Her tænkte han vel på fri samhandel mellem landene og ikke på den globalisering, der hang sammen med, at tusindvis af mennesker strømmede op igennem Europa?

Udenrigsministeren oplyste om, at toldmyndigheder ikke pr. automatik giver importerede varer toldfrihed eller andre fordele som følge af en frihandelsaftale mellem EU og et tredjeland. Fordele ved en frihandelsaftale gives kun til varer, der har oprindelse i et af de to lande, som den bilaterale frihandelsaftale er indgået med. Den vigtigste betingelse for at udnytte f.eks. EU's frihandelsaftale med Sydkorea er, at virksomheden sørger for at sende et oprindelsesbevis med de varer, der eksporteres til landet.

Ministeren takkede for præciseringen. Han tænkte selvfølgelig ikke på den situation, hvor mennesker er tvunget til eller frivilligt forlader deres hjemlande, men man kunne håbe på, at globalisering i form af stigende velstand og større muligheder medfører, at de mennesker, der ellers vil forlade deres hjemlande, kan se et perspektiv i at blive. Han var enig med den svenske professor Hans Rosling i, at problemet for fattige mennesker ikke er globalisering, men bliver det, hvis de ikke er en del af den.

Søren Søndergaard spurgte, om investorbekyttelse var en del af Mercosur-aftalen.

Udenrigsministeren svarede nej.

Søren Søndergaard ville gerne kende begrundelsen for det.

Udenrigsministeren svarede, at det skyldtes, at man var startet på arbejdet med Mercosur-aftalen, før investorbekyttelse var et element i EU-handelsaftaler.

Søren Søndergaard mente ikke, at det burde afholde EU fra at bede om at få den indført i en aftalen. Det var jo nærmest guddommeligt med investorbekyttelse, så det virkede underligt at lave en kæmpe aftale med Mercosur, hvor det ikke indgik. Det måtte da være en hovedprioritet for EU og regeringen at få det element med.

Udenrigsministeren bekræftede, at det var en prioritet for Danmark, og at man gerne havde set det indgå, men at det krævede et tillægsmandat.

Søren Søndergaard spurgte, om regeringen arbejdede på at få investorbekyttelse med i aftalen.

Udenrigsministeren svarede, at det p.t. ikke var på tale.

Søren Søndergaard spurgte, om det skyldtes modstand fra Mercosur-landene.

Udenrigsministeren var ikke klar over det.

Søren Søndergaard foreslog, at han fik oversendt et skriftligt svar.

NOT Udenrigsministeren bekræftede, at han ville sende et skriftligt svar.

3. Ændring af EU's antidumping- og antisubsidieforordning

– *Punktet er forelagt EUU den 7. april 2017 af erhvervsministeren*
KOM (2016) 0721

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Orientering om sag ved EU-Domstolen: udtalelsessag A-2/15 vedrørende frihandelsaftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Singapore

Udenrigsministeren: Som det fremgår af notatet om sagen fra 17. december 2015, som udvalget har fået tilsendt, anmodede Kommissionen i 2015 EU-Domstolen om en udtalelse om, hvorvidt EU har den fornødne kompetence til at undertegne og indgå den påtænkte frihandelsaftale med Singapore som en såkaldt EU only-aftale – eller om aftalen i stedet skal være en blandet aftale, hvor medlemsstaterne også optræder som direkte part til aftalen.

Sagen blev mundtligt procederet i september 2016 ved EU-Domstolen i Luxembourg, og generaladvokaten kom den 21. december 2016 med sit forslag til en afgørelse i sagen.

Efter generaladvokatens vurdering kan frihandelsaftalen kun indgås af EU og medlemsstaterne i fællesskab – altså som en blandet aftale – da EU's eksterne kompetence efter generaladvokatens opfattelse er delt med medlemsstaterne på en række af aftalens områder. Det synspunkt har vi fra dansk side argumenteret for under sagen.

EU-Domstolen er dog ikke bundet af forslaget fra generaladvokaten. EU-Domstolen fremkommer med sin endelige udtalelse i sagen den 16. maj 2017. Det er dermed for tidligt at sige, hvordan EU-Domstolens afgørelse eventuelt vil påvirke indgåelsen af Singaporeaftalen. Det vil jeg under alle omstændigheder vende tilbage til udvalget med, inden aftalen skal indgås.

Rasmus Nordqvist bad ministeren uddybe konsekvenserne af dommens udfald: EU-kompetence eller blandet kompetence. Hvad ville udfaldet betyde for andre igangværende handelsaftaleforhandlinger?

Udenrigsministeren sagde, at det endnu var for tidligt at sige noget om konsekvenserne af afgørelsen. Man måtte afvente den endelige dom.

Rasmus Nordqvist spurgte, om en afgørelse om EU-kompetence ville betyde, at en aftale som CETA-aftalen udelukkende skulle ratificeres i EU's institutioner og dermed aldrig ville nå Folketinget. Havde ministeren tænkt over betydningen af dommens to mulige udfald?

Udenrigsministeren svarede, at Europaudvalget altid løbende ville blive inddraget. Hvad CETA angik, var det besluttet, at det var en blandet aftale.

Rasmus Nordqvist spurgte, om det netop ikke blev besluttet, at CETA var en blandet aftale, fordi man endnu ikke havde en dom.

Udenrigsministeren var ikke sikker på, at han forstod problemet. Det var blevet vedtaget, at CETA er en blandet aftale.

Rasmus Nordqvist uddybede, at dommen vedrørende den påtænkte frihandelsaftale med Singapore var afgørende for, hvordan EU forhandler fremtidige handelsaftaler. Det var bekymrende, hvis udfaldet af dommen blev, at EU har enekompetence til at indgå en sådan frihandelsaftale – navnlig i lyset af at der under CETA-forhandlingerne ikke var hentet mandat i Europaudvalget under skiftende regeringer. Det betød, at Folketinget aldrig ville komme til at tage stilling til den slags aftaler. Han var med på, at der var lavet en politisk aftale mellem Kommissionen og Rådet om, at CETA er en blandet aftale, men Kommissionens vurdering var faktisk, at det var EU-enekompetence. Hvordan forholdt ministeren sig til den politiske beslutning?

Udenrigsministeren sagde, at generaladvokaten vurderede, at frihandelsaftalen med Singapore kun kunne laves af EU og medlemsstaterne i fællesskab som en blandet aftale. Man forventede, at det også ville blive dommens udfald, men der var ingen garanti for det, for EU-Domstolen er ikke bundet af forslag fra generaladvokaten. Ministeren forventede ikke, at dommen ville have en effekt på CETA-aftalen.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3535 (udenrigsanliggender) den 15. maj 2017

EUU alm. del (16) – bilag 606 (kommenteret dagsorden til Europaudvalgets møde 5/5-17)

1. Afrikas Horn

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3535 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (16) – bilag 334 (udvalgsmødereferat side 464, senest behandlet i EUU 9/12-16)

Udenrigsministeren: Det første dagsordenspunkt, jeg vil forelægge, er Afrikas Horn. Det forventes, at Udenrigsrådet vil have en bred drøftelse af den politiske og sikkerhedsmæssige situation. Forventningen er, at Somalia vil være et centralt emne i diskussionen, dels fordi situationen i Somalia har indflydelse på de andre lande på Afrikas Horn, dels fordi udenrigsrådsmødet finder sted blot dage efter en højniveaukonference om Somalia, der afholdes i London den 11. maj i år.

Konferencen i London vil være det første møde mellem det internationale samfund og den nye somaliske administration, der blev indsat i marts 2017. Konferencen har to hovedformål: for det første at indgå en politisk aftale om en sikkerhedsarkitektur for den føderale somaliske regering og de nydannede føderale stater og for det andet at indgå en partnerskabsaftale, der skal sætte rammerne for samarbejdet mellem det internationale samfund og Somalia i de næste 4 år.

EU er en stærk og central partner i udviklingen af Somalia, og de seneste års positive udvikling i landet er bl.a. et resultat af dette engagement. Fra dansk side vil vi derfor arbejde for et fortsat stort EU-engagement i Somalia både på det sikkerhedsmæssige og det politiske område.

Ud over situationen i Somalia forventes dagsordenspunktet også at fokusere på situationen i forbindelse med den ødelæggende tørke, der af FN beskrives som den værste humanitære katastrofe i organisationens historie. Særlig hårdt ramt er Somalia, Kenya og Sydsudan, hvor millioner af mennesker nu er afhængige af nødhjælp. Fra dansk side har vi ydet en ekstraordinær humanitær bevilling for at afbøde krisens mest akutte effekter. Situationen er stadig alvorlig, og vi følger den nøje.

I Sydsudan forværres tørkesituationen af den værste politiske og sikkerhedsmæssige krise i landets korte historie. 1,5 millioner mennesker er flygtet til nabolandene, og der sker hyppigt grove menneskerettighedskrænkelser, overgreb og krigshandlinger. Selv nødhjælpsarbejdere og nødhjælpsforsyninger er genstand for målrettede angreb fra konfliktparter. Konflikten påvirker også den regionale stabilitet i negativ retning, særlig på grund af de store flygtningestrømme til primært Etiopien og Uganda.

2. EU-Afrika

– *Politisk drøftelse/ Evt. Rådskonklusioner*

JOIN (2017) 0017

Rådsmøde 3535 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Udenrigsministeren: Udenrigsrådet skal have en strategisk drøftelse af EU's forhold til Afrika op til EU-Afrika-topmødet i Elfenbenskysten i november 2017. Drøftelsen er en opfølgning på Udenrigsrådets indledende drøftelse om samme emne tilbage i december 2016.

Udgangspunktet for drøftelsen er den fælles meddelelse om et styrket EU-Afrika-partnerskab, der kom den 4. maj i år. Meddelelsen er meget klar i ønsket om et stærkere, dybere og mere handlingsorienteret strategisk partnerskab og formulerer nye politiske prioriteter og konkrete initiativer for perioden 2018-2020. Der lægges op til en styrkelse af samarbejdet inden for to overordnede områder: for det første opbygningen af modstandsdygtige afrikanske stater og samfund og for det andet bæredygtig og inklusiv økonomisk udvikling i Afrika med fokus på jobskabelse for unge. I forlængelse heraf adresserer meddelelsen en række emner i forhold til bl.a. fred og sikkerhed, god regeringsførelse, migration og udvikling, investeringsklima, landbrug og energi.

Der er et gennemgående fokus på Afrikas unge i meddelelsen. De mange unge på det afrikanske kontinent udgør på den ene side et stort potentiale og på den anden side en massiv udfordring. Afrikas unge skal kunne finde beskæftigelse og føle sig inddraget i de politiske beslutningsprocesser. Fra dansk side støtter vi aktivt op om dette fokus på unge. Vi mener, det er helt centralt, at EU bidrager til at sikre bedre fremtidsmuligheder for Afrikas unge. Hvis ikke de unge har reelle fremtidsudsigter, stiger sandsynligheden for, at de forsøger at forbedre deres levevilkår gennem irregulær migration, eller at de via alternative muligheder søger indflydelse gennem voldelig ekstremisme og organiseret kriminalitet.

Fra dansk side vil vi i forberedelsen af EU-Afrika-topmødet fokusere på migration, udvikling, vækst og beskæftigelse samt fred og sikkerhed – sidstnævnte særlig på Afrikas Horn og i Sahelregionen.

I forbindelse med Udenrigsrådet har vi fra dansk side taget initiativ til et indspil, som skal være med til at fokusere drøftelsen om unge. Indspillet indeholder konkrete anbefalinger til, hvordan EU styrker fokus på unge i forbindelse med topmødet.

I forlængelse af Rådsmødet har vi også taget initiativ til et særskilt arrangement med unge fra Afrika og Europa, som jeg er vært for - muligvis sammen med et par andre udenrigsministre og udenrigsrepræsentanten Mogherini. Initiativet skal også bidrage til at give de afrikanske unge en stemme tidligt i forberedelserne frem mod topmødet.

3. EU's østlige partnerskab

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3535 – bilag 1 (sammenotat side 6)

Udenrigsministeren: Der vil på rådsmødet også være en drøftelse af det østlige partnerskab, der vil pege frem mod det kommende østpartnerskabstopmøde i Bruxelles til november senere i år. Fra dansk side lægges der stor vægt på partnerskabet og på udviklingen af EU's forhold til partnerskabslandene. Det gælder særlig Ukraine, men også Georgien og Moldova, der er de tre lande, der er kommet længst med reformer. Samtidig er disse tre lande også udsat for et stort russisk pres og søger stabilitet, sikkerhed og udvikling gennem samarbejdet med EU.

Siden Rigatopmødet i maj 2015 har der været fokus på en øget differentiering mellem partnerlandene efter et mere for mere-princip. Det betyder, at EU målretter indsatsen til de lande, der har de største ambitioner i deres EU-tilnærmelse og reformproces. Det er et princip, som vi fra dansk side støtter fuldt op om.

Ukraine, Georgien og Moldova har alle indgået associeringsaftaler og omfattende frihandelsaftaler med EU. De vil alle tre have opnået visumfrihed til EU, når aftalen om visumfrihed med Ukraine falder på plads, hvilket forventeligt vil ske inden for de nærmeste uger. Relationerne til Hviderusland, Armenien og Aserbajdsjan er mindre udviklede, men også her er der fremskridt.

For Danmark er det vigtigt, at partnerskabet vedbliver at være en attraktiv samarbejdsramme både for partnerlandene og for EU. Derfor vil vi arbejde for, at der opnås substantielle og konkrete resultater på topmødet. Det kunne eksempelvis være på områder som infrastruktur, økonomi, mellemløselige relationer og ungdom. Det er vigtigt for regionen, at EU's høje ambitionsniveau i samarbejdet med regionen fastholdes.

Kenneth Kristensen Berth mente, at man skulle være påpasselig med at indføre visumfrihed for ukrainere. Der var krig i landet, og visumfrihed ville kunne afføde et stigende antal asylansøgere. Det var ikke uset at give visumfrihed til lande, hvor der er krig, ligesom det var tilfældet med Georgien, men situationen var ikke nær så intens i Georgien som i Ukraine. Var ministeren ikke bekymret for den effekt som visumfrihed for Ukraine ville have på kort eller lang sigt?

Udenrigsministeren svarede, at det var en balancegang, fordi man skulle række ud til de ukrainere, der kæmpede for at få landet på fode. Ministeren havde talt med den estiske præsident, der kunne fortælle, at flygtningepresset på Estland fra Ukraine ikke havde noget særligt omfang, og at flygtningene derfra hurtigt lod sig integrere. Vendte man Ukraine ryggen på et tidspunkt, hvor landet var så presset som nu, kunne man være sikker på, at det ville gå i den forkerte retning set fra et sikkerhedspolitisk EU-perspektiv.

Kenneth Kristensen Berth indskød, at Polen og Ungarn netop havde sagt, at de ikke ville deltage i omfordelingsmekanismen, fordi de fik asylansøgere fra Ukraine, som de havde rigeligt at gøre med at få integreret. Det stred imod ministerens udsagn. Var der overhovedet en tilbagetagesaftale med Ukraine om asylansøgere, der kom til Danmark? Det var der jo med Georgien, så risikoen ved at give visumfrihed var mindre i det tilfælde. Fandtes der ikke en sådan aftale med Ukraine, var det bekymrende. Det måtte være et ukrainsk anliggende at yde beskyttelse til de personer, der flygtede fra den østlige del af landet, for der var ikke noget problem i at opholde sig i den vestlige del. Man skulle selvfølgelig hjælpe ukrainerne så meget som muligt med opgaven, men undgå, at visumfrihed for Ukraine blev til en ekstra vej ind i Europa for nogle mennesker, der sagtens kunne opholde sig i landet.

Udenrigsministeren svarede, at der med den styrkede suspensionsmekanisme i visumforordningen var mulighed for hurtigt at suspendere et tredjeland fra visumfrihed, hvis et eller flere medlemslande oplevede en betydelig stigning i antallet af asylansøgere fra det pågældende tredjeland.

4. Sikkerheds- og forsvarspolitisk implementering af EU's globale strategi

– *Politisk drøftelse/ evt. rådskonklusioner*

Rådsmøde 3535 – bilag 1 (samlenotat side 8)

EUU alm. del (16) – bilag 205 (udvalgsmødereferat side 203, senest behandlet i EUU 4/11-16)

Udenrigsministeren: Endelig ventes en drøftelse af status over udmøntningen af EU's udenrigsrepræsentants implementeringsplan for sikkerhed og forsvar, som følger op på EU's globale strategi fra sommeren 2016.

Drøftelsen på rådsmødet den 15. maj ventes at munde ud i rådskonklusioner om opfølgningen på de civile aspekter af implementeringsplanen og rådskonklusionerne fra rådsmødet den 14. november 2016.

Konklusionerne gav for det første EU's udenrigsrepræsentant til opgave at foreslå opdaterede prioriteter for EU's civile krisestyringsmissioner i lyset af det ændrede trusselsbillede i og omkring Europa. Det forventes, at udenrigsrepræsentanten vil foreslå, at de fremtidige prioriteter for EU's civile missioner skal være sikkerhedssektorreform, grænsekontrol, maritim sikkerhed, terrorbekæmpelse, bekæmpelse af organiseret kriminalitet og hybride trusler og cybertrusler.

For det andet gav konklusionerne fra november udenrigsrepræsentanten til opgave at fremlægge konkrete forslag til, hvordan man kan øge EU's civile krisestyringsinstrumenters evne til at reagere hurtigt. Det er forventningen, at udenrigsrepræsentanten vil fremlægge forslag til, hvordan man kan etablere missioner hurtigere. Det kan eksempelvis ske gennem hurtigere rekruttering af specialiseret personale og optimering af tværgående logistiske støttefunktioner.

Regeringen bakker op om arbejdet med at udvikle de civile aspekter af det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Danmark har i de hidtidige drøftelser understreget behovet for også at udvikle EU's civile kapaciteter. Det er afgørende værktøjer, når vi skal håndtere sikkerhedstrusler som terror, radikalisering eller hybride trusler. EU har med sine forskellige instrumenter helt særlige muligheder for at samtænke civile og militære instrumenter, som det er vigtigt at udnytte.

Det er forventningen, at der på mødet også vil blive godkendt rådskonklusioner, som efterfølgende vil blive vedtaget på rådsmøde for forsvarsministrene den 18. maj 2017 sammen med rådskonklusioner om de øvrige elementer af implementeringsplanen.

5. Oprindelige folk

– Rådskonklusioner

Rådsmøde 3535 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Eventuelt

Udenrigsministeren: Endelig vil jeg nævne, at der under eventuelt ventes en kort drøftelse af rapporterne om tilbageholdelser, forfølgelser og tortur af homoseksuelle i den russiske republik Tjetjenien. Fra dansk side følger vi sagen tæt og har bl.a. rejst den både i Europarådet og i OSCE-regi. Danmark var bl.a. hovedinitiativtager til det EU-indlæg, som blev præsenteret på OSCE's permanente råd i sidste uge. Det er helt afgørende, at der kommer klarhed over, hvad der er foregået i Tjetjenien – det må også være i Ruslands egen klare interesse, at disse ting ikke kan ske i Den Russiske Føderation. Jeg vil derfor også på rådsmødet udtrykke min bekymring og opfordre til, at sagen rejses over for Rusland i relevante fora.

Rasmus Nordqvist havde bemærket, at seks-syv af EU's udenrigsministre i fællesskab havde udtrykt kritik af forfølgelsen af LGBTI-personer i Tjetjenien. Var der en grund til, at Danmark ikke var en del af den gruppe lande? Udenrigsministeren havde med rette selv fordømt forfølgelserne, men sagen var glemt af offentligheden. Det var nødvendigt at lægge et vedvarende pres på Tjetjenien.

Udenrigsministeren havde selv rejst spørgsmålet om beskyttelse af homoseksuelles rettigheder over for den russiske udenrigsminister under en middag, hvor også den islandske præsident og den norske udenrigsminister deltog. Situationen var stærkt bekymrende. Den kritik, som Rasmus Nordqvist henviste til, fremgik af et brev, som var underskrevet af udenrigsministrene fra Frankrig, Holland, Storbritannien, Sverige og Tyskland. Der var ingen særlig grund til, at Danmark var medunderskriver; man havde ganske enkelt ikke fået en henvendelse. Ministeren havde ingen problemer med at støtte op om initiativet.

Rasmus Nordqvist var forundret over at høre, at Danmark ikke havde modtaget en henvendelse. Var det ikke bekymrende?

Udenrigsministeren vidste ikke, hvad det skyldtes, at Danmark ikke var blevet spurgt, men Danmark havde efterfølgende givet udtryk for gerne at ville have været medunderskriver på brevet.

Søren Søndergaard havde aldrig forstået, hvordan man sammensætter dagsordener til EU-møder. Hvorfor var Tyrkiet ikke på? Tyrkiet er EU's nærområde, og det var netop i det område, at der var sket den største ændring inden for det seneste halvandet år. Tyrkiet var et optagelsesland og var samtidig i gang med at afskaffe store dele af demokratiet. Landet

støttede også åbenlyst IS ved at angribe de styrker, der er mest aktive i kampen mod IS. Hvornår forventede udenrigsministeren at dette kæmpe problem kom på dagsordenen?

Udenrigsministeren svarede, at Tyrkiet havde været på dagsordenen på det uformelle udenrigsministermøde i ugen inden. Der havde man også haft besøg af den tyrkiske udenrigsminister til en drøftelse af situationen i landet. Dagsordener bliver til ved, at der kommer et udspil fra Den Fælles Udenrigstjeneste, som medlemslandene kan komme med indspark til.

Søren Søndergaard roste ministeren for at tage sagen op på det uformelle møde, men det er jo ikke på uformelle møder, man træffer beslutninger om EU's forhold til Tyrkiet. Den tyrkiske støtte til IS fordrede en officiel diskussion og en officiel konklusion. Hvornår ville et formelt møde med efterfølgende rådskonklusioner finde sted?

Udenrigsministeren var enig i, at situationen i Tyrkiet var alarmerende. På det uformelle møde havde man drøftet den i 2,5 timer. Derefter var der møde med den tyrkiske udenrigsminister, og efter mødet kom der en opsamlede konklusion fra EU's udenrigsrepræsentant. Det foregik stort set på samme måde som på officielle møder, og Tyrkiet stod højt på dagsordenen i alle medlemslandene.

Søren Søndergaard bad ministeren oplyse indholdet af de formelle konklusioner om forholdet mellem EU og Tyrkiet.

Udenrigsministeren sagde, at man ikke ønskede formelt at afbryde forhandlingerne med Tyrkiet, men at fastholde presset via dialog og på den måde række en hånd ud til de 49 pct. af tyrkerne, der ikke stemte for forfatningsændringer og for Erdogan.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3536 (almindelige anliggender) den 16. maj 2017

EUU alm. del (16) – bilag 606 (kommenteret dagsorden til Europaudvalgets møde 5/5-17)

Udenrigsministeren gjorde opmærksom på, at han ville forelægge punkt 1 til forhandlingsoplæg.

FO 1. Kommissionens forslag til et obligatorisk åbenhedsregister

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2016) 0627

Rådsmøde 3536 – bilag 1 (sammenfatning side 2)

Udenrigsministeren: Europa-Kommissionen fremsatte den 28. september 2016 et forslag til en interinstitutionel aftale om et obligatorisk åbenhedsregister, der skal regulere relationerne mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen på den ene side og interesserepræsentanter – eller lobbyister, som nogen ville kalde dem – på den anden side.

Forslaget vil, hvis det bliver vedtaget i sin nuværende form, medføre en udvidelse af det eksisterende åbenhedsregister i både bredden og dybden. Hvor det eksisterende åbenhedsregister alene dækker Europa-Parlamentet og Kommissionen, vil det nye åbenhedsregister ligeledes dække Rådet, det vil sige rådssekretariatet og det roterende formandskab. Yderligere er der tale om en udvidelse i dybden, idet flere aktiviteter omfattes, og registreringskravene udvides i forhold til i dag.

I Rådet har man drøftet forslaget igennem nogle måneder på arbejdsgruppeniveau. Der har i den forbindelse været rejst en række bekymringer af juridisk karakter fra en række lande, herunder også Danmark, som har affødt en udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste.

I udtalelsen peger Rådets Juridiske Tjeneste bl.a. på den juridiske konstruktion, idet man gør det klart, at det ikke er muligt i en interinstitutionel aftale at regulere, hvorledes de enkelte institutioner indretter sig. Det vil være op til den enkelte institution at træffe beslutning om.

Herudover peger Rådets Juridiske Tjeneste på, at det ikke er juridisk muligt at regulere, hvordan repræsentanter for medlemsstaterne, herunder i formandskabsrolle, håndterer kontakter med repræsentanter for interesseorganisationer i en interinstitutionel aftale. Det skyldes, at repræsentanter for medlemsstaterne er omfattet af national lovgivning.

På den baggrund forekommer der internt i Rådet og mellem Rådet og Kommissionen at være enighed om, at Kommissionens forslag begrænses til kun at omfatte de dele af forslaget, der skal gælde for alle tre institutioner, det vil sige f.eks. definition af lobbyister, betingelser for optagelse i registeret, organisering af registeret og finansiering. Herefter vil det være op til de enkelte institutioner at implementere registeret på den vis, som findes passende.

FO Formandskabet har bedt om at få mandat til at indlede drøftelser med Europa-Parlamentet om en sådan tilgang. Det støtter vi fra regeringens side, da det er afgørende, at et åbenhedsregister er juridisk holdbart.

Regeringen kan også på den baggrund støtte, at der etableres et åbenhedsregister, såfremt de tre institutioner kan opnå enighed om en juridisk holdbar konstruktion. Regeringen støtter generelt tiltag, der kan fremme åbenhed i den europæiske beslutningsproces. Det er noget, regeringen løbende arbejder for, hvor det giver mening. Senest var det i forhandlingerne om den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning, hvor man blev enige om en lovgivningsdatabase og et åbent register for delegerede retsakter. Det er klart, at en etablering af et åbenhedsregister ikke nødvendigvis er nøglen til øget transparens i EU-systemet, men det kan være et lille skridt i den rigtige retning.

I de videre forhandlinger vil regeringen også arbejde for, at registreringen foregår så "lean" som overhovedet muligt, da der i det nuværende forslag efterspørges en lang række oplysninger, som kan virke mod hensigten om transparens og åbenhed.

For at blive optaget i registeret vil man som interessent, f.eks. en ngo, skulle opgive og sørge for løbende at opdatere en række oplysninger. Disse omfatter bl.a. navne på alle de personer, der har adgangstilladelse til Europa-Parlamentets bygninger, hvor mange fuldtidsårsværk interessenten bruger på interessevaretagelse over for EU's institutioner, hvilke konkrete politikker man søger indflydelse på, og hvilke indtægter man har.

Det er vigtigt for regeringen, at Kommissionens forslag ikke fører til unødvendige byrder for interesserepræsentanterne, herunder f.eks. danske virksomheder og interesseorganisationer. Regeringen vil derfor arbejde for at begrænse de administrative byrder og merudgifter, som et obligatorisk åbenhedsregister kan medføre for interesserepræsentanter, mest muligt, så registeret ikke kommer til at hæmme den demokratiske inddragelse af interesserepræsentanter. Det gælder eksempelvis omfanget af de aktiviteter, der er omfattet af forslaget, hvor der bør være sikkerhed for, hvilke aktiviteter der er omfattet, og at disse rent faktisk er udtryk for en lobbyindsats og ikke almindelig adgang til informationer. Man kunne ganske enkelt have en bekymring for, om der vil være interessenter – særlig ngo'er og smv'er – der ikke vil kunne afse ressourcerne til at lade sig registrere og vedligeholde denne registrering og derfor ikke kommer til orde.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at der tages hensyn til den særlige situation, som medlemslandenes EU-repræsentationer står i. Helt konkret finder regeringen, at det vil være et problem, hvis medlemsstaternes faste repræsentationer omfattes. Det hænger sammen med, at de er underlagt national lovgivning og forvaltningspraksis. Såfremt man vælger at vedtage et EU-åbenhedsregister, må det gælde for EU's institutioner. Nationale faste repræsentationer er under national lovgivning. Denne vurdering deles som nævnt af Rådets Juridiske Tjeneste.

Regeringen vil dog være indstillet på positivt at overveje at lade møder, der relaterer sig til formandskabsrollen, for ambassadøren og stedfortræderen for det indeværende og kommende formandskab, være omfattet af registeret, hvis der kan findes en juridisk holdbar model herfor. Det hænger tæt sammen med, at netop formandskabsrollen – selv om den varetages af det roterende formandskab – er en funktion, hvori man repræsenterer Rådet som institution og ikke den nationale administration.

I forhold til det foreslåede sanktionsregime indebærer det en mulighed for, at en interessent kan blive udelukket fra åbenhedsregisteret i op til 2 år, hvilket kan få alvorlige konsekvenser for mange interessenter. Det er her værd at bemærke, at det ikke, som i det eksisterende åbenhedsregister, fremstår klart, at så strenge straffe kun vil kunne finde sted ved gentagne brud. Idet en udelukkelse fra registeret kan få alvorlige konsekvenser for den enkelte interessent, er det uheldigt, at en klage ikke har opsættende virkning.

Regeringen vil selvsagt arbejde for, at behandlingen af mulige brud på adfærdskodekset foretages i overensstemmelse med almindelige retsstatsprincipper.

Rasmus Nordqvist spurgte, om undtagelsen også gjaldt bistand til trilogmøder. Hvis ikke, ville regeringen så arbejde på at få trilogforhandlinger inkluderet i åbenhedsregisteret? Han undrede sig i øvrigt over, at kirker og religiøse foreninger skulle undtages, og spurgte, om regeringen vil arbejde imod den undtagelse. Regeringens formulering om, at den ville være positivt indstillet over for at overveje at lade møder, der relaterer sig til formandskabsrollen, indgå, var meget luftig. Ville man arbejdet aktivt for, at disse møder blev inkluderet? Der var nogle juridiske udfordringer ved det, men man kunne tage det op i Rådet og lave det som en rådsaftale mellem regeringerne. Hvordan mente regeringen at et åbenhedsregister kunne spille ind i forhold til arbejdet og dynamikken i Rådet?

Søren Søndergaard sagde, at der var tale om et meget lille fremskridt. Hvad mente ministeren om brevet fra mere end 100 ngo'er, hvor de bl.a. foreslår en paragraf, der forpligter MEP'erne til kun at mødes med registrerede lobbyister inden for rammerne af EU? Og hvad mente han om, at det blev foreslået at give flere ressourcer til sekretariatet? Mange af oplysningerne i registeret var ikke korrekte, men det havde ingen konsekvenser. Det blev også foreslået at lave en skærpelse af den nuværende definition, der inkluderer både direkte og indirekte lobbyisme, og at gøre lobbyregisteret juridisk bindende. Hvorfor havde ministeriet foretaget en dramatisk ændring i ordlyden fra samlenotatet den 12. april 2017 til det fra den 27. april? Det var en ændring til det bedre, men kunne ministeren sige, hvad den ændrede holdning skyldtes?

Holger K. Nielsen forstod ikke, at juridiske problemer skulle forhindre, at man regulerer de enkelte institutioner. Institutionerne er jo ikke frit svævende, men bundet af det, man vedtager. Det måtte være Rådet, der havde kompetencen til at regulere på området. Når det handlede om de enkelte regeringers apparater, var det klart vanskeligt, men i det omfang, man i Rådet f.eks. blev enige om, at de permanente repræsentanter skal være genstand for åbenhed, var der vel ingen juridiske problemer i det.

Udenrigsministeren svarede, at trilogramøderne var undtaget. Regeringen ville arbejde for at så få kirkelige organisationer som muligt blev undtaget. Forslaget og den måde, som der blev arbejdet med det på, var fint, men det var som sagt ikke et afgørende skridt. Ministeren kendte ikke til brevet fra ngo'erne, men understregede, at det var op til Europa-Parlamentet og ikke Rådet at håndtere MEP'ernes forhold.

I sit svar til Søren Søndergaard om holdningsændringen sagde ministeren, at regeringen var enig i, at det er vigtigt med åbenhed i EU's institutioner og beslutningsprocesser, så borgerne har tillid til de beslutninger, der træffes på europæisk plan. Når regeringen i første omgang var så skeptisk, skyldtes det, at der lod til at være en række juridiske problemer ved forslagens udformning. Det blev taget op af Rådets Juridiske Tjeneste, og regeringen kunne godt støtte udformningen af det aktuelle forslag. Den ville dog fortsat arbejde for, at de administrative byrder blev indrettet således, at det ikke kom til at udelukke dem, som man skulle skabe åbenhed for. Det var op til Europa-Parlamentet selv at finde ud af, hvordan det ville indrette sig, men de overordnede rammer kunne man regulere. Ministeren ville vende skriftligt tilbage til Holger K. Nielsen.

Zenia Stampe sagde, at en ting var at registrere lobbyister, men hvad med deres møder og aktiviteter? Hvad var åbenheden værd, hvis man ikke kan se, hvem der holder møder med hvem? Europa-Parlamentet havde foreslået, at parlamentsmedlemmer fik mulighed for at lave et såkaldt footprint, så man kunne følge med i, hvilke interessenter der gjorde sig gældende i en proces. Hun kunne dog ikke finde noget tilsvarende om andre. Hvis man ikke registrerede lobbyaktivitet, var man langt fra målet om gennemsigtighed, for det vigtige var jo at finde ud af, hvor mange ressourcer man bruger på den, og hvor intensiv aktiviteten er. Som hun forstod det, syntes nogle store virksomheder, at det var vældig besværligt, men det var vel mest besværligt for de mindre virksomheder. Hun kunne godt forstå, at regeringen ville hjælpe de små virksomheder – måske i form af dispensation. Det var primært dem, hun var bekymret for.

Rasmus Nordqvist var uforstående. Man brugte meget krudt på de administrative byrder, men var det også vigtigt for regeringen at sørge for, at også trilogramøderne og de kirkelige og religiøse organisationer blev omfattet? Havde Europa-Parlamentet ønsket, at trilogramøderne var omfattet af registeret? Og hvilken betydning mente ministeren at et register ville have for dynamikken i Rådets arbejde? Ville der ske en forandring med den smule åbenhed, der var lagt op til?

Søren Søndergaard syntes, det var godt, at regeringen havde ændret holdning til forslaget. Det skulle dog ikke stå til hinder for en diskussion om at skabe mere åbenhed i EU. Han mindede udenrigsministeren om, at der var stor lukkethed i Parlamentet om lønninger, men at Rådet var trådt i karakter og havde truffet nogle beslutninger. Det virkede oplagt også at diskutere, hvorvidt et register skulle være forpligtende, om møder med lobbyister skulle registreres, og om der skulle afsættes flere ressourcer til arbejdet med registeret. Ham bekendt forholdt det sig sådan, at hvis man var registreret som lobbyist et sted, fik man lettere adgang andre steder, så hvis registreringsoplysningerne var forkerte eller ikke opdaterede, var det et problem. Et helt særligt problem var den gruppe lobbyister, som var

tidligere medlemmer af Parlamentet. De lavede lobbyarbejde over for tidligere kolleger uden nogen form for kontrol eller oplysningspligt. Det kunne regeringen og Rådet godt have en holdning til.

Udenrigsministeren fortalte, at da han selv i 2005 blev medlem af Europa-Parlament, lagde han alt – inklusive rejsebilag etc. – på bordet. Han var nok den eneste, der gjorde det. Man kunne godt lave ændringer og gøre noget, der trak i den rigtige retning, men man skulle ikke være blind for, at store virksomheder og interesseorganisationer nok skulle sørge for at komme igennem med deres synspunkter. Sådan var virkeligheden, og ministeren var forbeholden over for at indføre et nyt bureaukrati, der ikke har en reel virkning. Når man gik den vej, var det vigtigt at holde den så ubureaukratisk som overhovedet muligt – også i forhold til de kirkelige organisationer. Han mente ikke, at det ville have den store virkning på arbejdet i Rådet. Ministeren ville gerne arbejde for, at også trilognmøder blev omfattet så meget som muligt.

Holger K. Nielsen sagde, at man jo kunne diskutere for og imod registrering, men valgte man først at gå den vej, måtte regeringen arbejde for, at den blev så forpligtende som muligt. EU's ombudsmand havde i øvrigt fremsat en beretning om, at det er et demokratisk problem med så meget lukkethed om trilognforhandlingerne. Holger K. Nielsen undrede sig over, at de kirkelige organisationer skulle undtages i det hele taget. Og hvad med tidligere kommissærer? Barrososagen havde givet store efterdønninger, for det er skandaløst med kommissærer – og i dette tilfælde formanden for Kommissionen – der efterfølgende går ud og får poster som lobbyister. Her måtte man indføre en cool down-periode.

Rasmus Nordqvist spurgte, om man f.eks. også talte om, hvordan man kunne få lukket systemet mere op, så der kom en større gennemsigtighed.

Søren Søndergaard havde også selv været åben i sin tid som medlem af Parlamentet. Han havde forståelse for ministerens synspunkt om, at man ikke skulle lave alt muligt, der så godt ud, men ikke havde en virkning. Man kunne diskutere, om et åbenhedsregister ville skabe falsk tryghed. Det nærmede sig f.eks. slet ikke det system, man kendte fra USA, hvor der var langt mere åbenhed og gennemsigtighed. Men i den aktuelle forhandlingssituation om registeret mellem Kommissionen, Rådet og Parlamentet var alt på bordet, og han forstod det sådan, at den danske position var et arbejde for mest mulig åbenhed og gennemsigtighed – både hvad angik kommissærer og MEP'er. Ministeren burde også arbejde for flere ressourcer til det sekretariat, der skal holde øje med, om registerets oplysninger er korrekte. Det måtte også være den danske position, at man ikke skulle kunne undslå sig at være en del af registeret. Han støttede forhandlingsoplægget – og endnu mere med de tilføjelser, som han lige havde givet udtryk for.

Kenneth Kristensen Berth anerkendte, at regeringen havde flyttet sig i en positiv retning, men mente ikke, at det aktuelle forhandlingsoplæg gav tilstrækkelig mulighed for åbenhed i systemet. Han kunne derfor ikke støtte det.

Udenrigsministeren vidste ikke, hvorfor kirkelige organisationer var undtaget, men han ville som sagt gerne arbejde for, at det ikke blev tilfældet. Det blev en diskussion om regler for åbenhed kontra, hvad der virker i virkelighedens verden. Søren Søndergaard og ham var åbenbart de eneste i verdenshistorien, der havde været helt åbne om, hvordan pengene var blevet brugt. Den samme mulighed havde man også som folketingsmedlem: at gå foran og lave nøjagtig tidsregistrering af, hvem man mødes med, hvornår og hvor lang tid man bruger på dem. Ministeren så frem til den slags offentliggørelser på både Alternativets og De Radikales hjemmesider. Han ville med stor fryd kaste sig ud i arbejdet om mere åbenhed – dog med det forbehold, at den bureaukratiske pris kan være så høj og med en så lillebitte gevinst, at man må afveje situationen, især hvis det viser sig, at det ikke kan lykkes at undgå, at de stærkeste lobbyvirksomheder alligevel slipper udenom. Regeringen havde ændret indstilling på baggrund af de bemærkninger, der var kommet, som gjorde, at man kunne arbejde i en retning, som han fornemmede der var bred opbakning til.

Holger K. Nielsen var enig i, at der var tale om fremskridt – omend et lille et – og kunne dermed støtte forhandlingsoplægget. Det skulle dog understreges, at det var vigtigt at arbejde for så forpligtende en registrering som muligt, for hvis det var baseret på frivillighed, havde det slet ikke samme værdi.

Rasmus Nordqvist syntes, at det var at latterliggøre et vigtigt emne, at ministeren kom med kommentarer om, at Alternativet skulle gå foran. Den indflydelse, som Alternativets medlem af Folketinget havde i forhold til ministerens indflydelse i Rådet, kunne slet ikke sammenlignes. Rasmus Nordqvist havde dog fået opfattelsen af, at ministeren ville arbejde for at få så meget omfattet som muligt – inklusive trilogramøderne. Han kunne derfor støtte forhandlingsoplægget.

Søren Søndergaard ville gerne have en afrapportering efter mødet om, hvordan de bekymringer, der var givet udtryk for, var blevet mødt af de øvrige lande.

Udenrigsministeren slog fast, at sagen ikke var på rådsmødet. Han beklagede, at Rasmus Nordqvist opfattede det som latterliggørelse. Det var det ikke. Det var heller ikke et forsøg på at latterliggøre noget, at han og Søren Søndergaard havde opgivet alle bilag, selv om de ikke var forpligtet til det. Det var et politisk statement i det, men det var også et forsøg på at skabe en gennemsigtighed og lægge pres på andre. Det virkede måske irriterende at påpege, at man gerne må gå forrest og ikke behøver at afvente regler, men det er jo ikke sådan, at danske folketingsmedlemmer ikke mødes med lobbyister, diverse interessenter og ngo'er. Man kunne diskutere, hvor meget man skulle lægge frem, og hvor detaljeret det skulle være, men humlen var, om man kunne sikre en større gennemsigtighed ved at registrere og gøre det op i timer.

Rasmus Nordqvist blev provokeret over, at ministeren på hans spørgsmål om, hvorvidt man i Rådet også talte om andre måder at sikre gennemsigtighed på, svarede, at folketingsmedlemmer bare selv kan fremlægge, hvem de mødes med. Havde ministeren i øvrigt

selv tænkt sig at gå foran, når han nu han havde været så åben i sin fortid i Parlamentet? Ville han skabe mere gennemsigtighed i henhold til mulighederne inden for offentlighedsloven?

Udenrigsministeren sagde, at der i regeringsgrundlaget stod, at regeringen ville komme med forslag til lempelse af offentlighedsloven. Det er til at tage at føle på, når man fremlægger rejsebilag, blyantspenge etc., men man talte her om, hvorvidt man ville nå målet med de initiativer og regler, som var blevet fremlagt. Det var fundet en god balance.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det.

2. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 22.-23. juni 2017 (kommenteret dagsorden)

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3536 – bilag 1 (sammenotat side 7)

Udenrigsministeren: På dagsordenen for selve rådsmødet for almindelige anliggender den 16. maj vil der være en præsentation af den kommenterede dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. juni. Jeg forventer, at Rådet vil tage den kommenterede dagsorden – som endnu ikke er modtaget – til efterretning. Den egentlige substansdrøftelse af dagsordenen vil først finde sted på rådsmødet for almindelige anliggender den 20. juni. Vi vil derfor også få mulighed for at drøfte forventningerne til topmødet, når jeg forelægger dette rådsmøde. Herudover vil statsministeren som vanligt forelægge selve topmødet.

For nuværende forventes bl.a. migration, sikkerhed- og forsvarspolitik samt det indre marked at være på dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. juni.

Der ventes en bred drøftelse af migration, der stadig står meget højt på EU's dagsorden. Det er forventningen, at stats- og regeringscheferne vil gøre status for en række igangværende indsatser, herunder opfølgningen på Maltaerklæringen om den centrale middelhavsroute, etableringen af migrationspartnerskaber med oprindelses- og transitlande samt implementeringen af EU-Tyrkiet-aftalen. Regeringen lægger vægt på en effektiv og hurtig gennemførelse af de mange initiativer, som er iværksat på området. Der ventes også en drøftelse af ønsket om at reformere det fælles europæiske asylsystem, herunder Kommissionens forslag til reform af Dublinsystemet, hvor der som bekendt lægges op til en permanent mekanisme til omfordeling af asylansøgere. I lyset af retsforbeholdet arbejdes der fra regeringens side for en ordning, som fastholder Danmarks deltagelse i Dublin-samarbejdet uden at blive omfattet af en omfordelingsordning.

Herudover forventer jeg, at Det Europæiske Råd vil fortsætte drøftelserne om EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. I lyset af den sikkerhedspolitiske situation er der generelt stor opmærksomhed på, hvordan EU kan videreudvikle sikkerheds- og forsvarssamarbejdet. Der er iværksat en række initiativer med bl.a. udenrigsrepræsentantens implementeringsplan og Kommissionens forsvarshandlingsplan.

Jeg forventer, at stats- og regeringscheferne på mødet den 22.-23. juni vil udstikke de overordnede strategiske retningslinjer for det videre arbejde. Forsvarsforbeholdet begrænser i sagens natur Danmarks indflydelse på dette politikområde. Men fra regeringens side lægger vi generelt vægt på, at en videreudvikling af sikkerheds- og forsvarssamarbejdet også omfatter EU's civile krisestyringskapaciteter og ikke leder til unødigt duplikering af NATO.

Endelig forventer jeg, at Det Europæiske Råd vil gøre status over arbejdet med gennemførelsen af de forskellige strategier vedrørende videreudvikling af det indre marked, herunder strategierne for det digitale indre marked, kapitalmarkedsunionen og energiunionen.

Det indre marked er ubestrideligt i dansk interesse. Det bidrager til at skabe vækst og beskæftigelse i Danmark og i resten af EU. Regeringen støtter derfor op om den vedvarende fokus på at videreudvikle det indre marked. Det er i den forbindelse en prioritet, at der kommer et fornyet fokus på implementering og en mere systematisk håndhævelse af eksisterende regler.

Afhængigt af udviklingen frem mod mødet vil der kunne komme yderligere emner på dagsordenen, herunder eventuelt en drøftelse af Brexit i EU-27-kredsen.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvornår man ville se på EU-Tyrkiet-aftalen i et menneskerettighedsperspektiv. Han havde længe efterlyst en vurdering af konsekvenserne af aftalen.

Udenrigsministeren svarede, at migration var på dagsordenen på DER-mødet. Det betød, at EU-Tyrkiet-aftalen også ville blive bragt op. Han vidste dog ikke, i hvilket omfang beskyttelse af menneskerettigheder inden for rammerne af aftalen ville blive omtalt.

Rasmus Nordqvist syntes, at det ville være godt, hvis ministeren på mødet kunne foreslå, at man fik lavet en evaluering af aftalen med fokus på menneskerettighederne.

3. Opfølgning på Det Europæiske Råd

– *Statusdrøftelse*

Rådsmøde 3536 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Endelig vil jeg bemærke, at Rådet for Almindelige Anliggender på mødet den 16. maj også ventes at følge op på implementeringen af Det Europæiske Råds tidligere beslutninger. Jeg forventer, at det maltesiske formandskab vil fremlægge en status over udmøntningen af de konklusioner, som stats- og regeringscheferne har vedtaget på de seneste topmøder. Fra regeringens side hilser vi denne opfølgning velkommen. Systematisk opfølgning på og effektiv implementering af stats- og regeringschefernes beslutninger er afgørende for, at EU kan følge sine beslutninger til dørs og levere konkrete resultater for borgerne – ikke mindst i forhold til migration, sikkerhed og vækst- og jobskabelse.

4. Information fra Kommissionen om opfølgning på hvidbogen om EU's fremtid

– *Orientering*

KOM (2017) 2025

Rådsmøde 3536 – bilag 2 (samlenotat side 4)

EU-note (16) – E 22 (EU-note af 13/3-17 om Kommissionens hvidbog om EU's fremtid)

Udenrigsministeren: Kommissionen forventes at orientere om opfølgningen på den hvidbog om EU's fremtid, der blev præsenteret den 1. marts i år. Der forventes ikke nogen drøftelse heraf.

Søren Søndergaard spurgte, hvordan regeringen ville tilrettelægge den danske diskussion om hvidbogen. Det var vigtigt at finde ud af, hvor Danmark skulle placere sig i den debat.

Udenrigsministeren svarede, at det var Kommissionens hensigt at drøfte hvidbogen med Europa-Parlamentet og med de nationale parlamenter. At spille åbent ud uden at konkludere på forhånd var meget fremmede for en dialog. Hvis der kom konkrete forslag, ville Folketinget blive inddraget på vanlig vis. Regeringen ville løbende orientere og tage spørgsmålet op i Folketinget, når det blev drøftet på rådsmøder eller på DER-møder.

Søren Søndergaard syntes, at ministeren sprang for let hen over spørgsmålet. Sagen havde ikke tidligere været forelagt Europaudvalget, og man forelagde den nu kun til orientering. Han gik ud fra, at regeringen gav udtryk for sin foreløbige holdning i de diskussioner, der fandt sted. Hvornår kunne Folketinget give sin mening til kende om det, som regeringen foreløbig mente? Og hvornår skulle der findes konsensus for, hvilket af de fem scenarier, man ønsker at arbejde for i EU?

Udenrigsministeren pointerede, at man ikke skulle konkludere på forhånd – og ikke for tidligt. Regeringen ville selvfølgelig orientere Folketinget, efterhånden som tingene blev mere konkrete. Når der kom noget konkret, kunne man selvfølgelig irettesætte regeringen,

hvis de signaler, der var blevet sendt indtil videre, var forkerte, i forhold til hvad et folketingsflertal havde besluttet. Ministeren havde en fornemmelse af, at den tilkendegivelsen om, at model 4 var at foretrække, havde rimelig bred opbakning.

Kenneth Kristensen Berth mente, at regeringen skulle se at komme ud af busken og lægge op til en åben debat om hvidbogen. Man kunne med fordel have lavet en forespørgselsdebat med opbakning fra alle partier og med en mere grundlæggende debat om, hvilken retning EU skal gå i. Han havde svært ved at se, at Dansk Folkepartis indstilling til EU kunne imødekommes af den indstilling, som regeringen havde p.t. Debatten om hvidbogen ville være den mest grundlæggende debat, man kom til at have, om EU – i hvert fald inden for de kommende 5-8 år.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 4. Forslag til direktiv om visse tilladte former for anvendelse af værker og andet materiale, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder til gavn for personer, der er blinde, svagsynede eller på anden måde læsehandicappede, og om ændring af direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet

Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse

KOM (2016) 0596

KOM (2016) 0596 – bilag 5 (revideret samlenotat)

KOM (2016) 0596 – bilag 4 (henvendelser af marts 2017 fra European Blind Union og World Blind Union vedr. forslag til direktiv om ophavsret m.v.)

KOM (2016) 0596 - svar på spm. 8 om, hvorfor henvendelsen fra European Blind Union og World Blind Union ikke medtaget i

svaret på KOM (2016) 0596 - spørgsmål 4, fra kulturministeren

KOM (2016) 0596 - svar på spm. 7 om ministerens kommentarer til brev fra World Blind Union, jf. KOM (2016) 0596 - bilag 4, fra kulturministeren, kopi til udenrigsministeren

KOM (2016) 0596 - svar på spm. 6 om, hvorfor ministeren ikke har orienteret udvalget om breve fra World Blind Organization og European Blind Union, fra kulturministeren

KOM (2016) 0596 - svar på spm. 5 om ministerens svar på KOM (2016) 0596 spm. 3 om Europa-Parlamentets endelige position, fra kulturministeren

KOM (2016) 0596 - svar på spm. 4 om, hvorfor Europaudvalget ikke er blevet orienteret om de europæiske handicaporganisationers holdning til sagen, fra kulturministeren
KOM 2016 0596 - svar på spm. 3 om, hvorfor Europaudvalget ikke er blevet orienteret om, at Europa-Parlamentet gentagne gange og med stort flertal har stemt for det princip, der beskrives i direktivets artikel 11, fra kulturministeren

KOM (2016) 0596 - svar på spm. 2 om, hvilke dele af direktivforslaget om implementering af Marrakeshtraktaten der kan karakteriseres som totalharmonisering, og hvilke dele der er minimumsharmonisering, fra kulturministeren

KOM (2016) 0596 - svar på spm. 1, om ministerens redegørelse for forhandlingssituationen i forhold til direktivforslaget om implementering af Marrakeshtraktaten, fra kulturministeren

EU-note (16) – E 9 (EU-note af 3/1-16 om reform af ophavsretten på det digitale indre marked)

EUU alm. del (16) – bilag 606 (kommenteret dagsorden til Europaudvalgets møde 5/5-17)

EUU alm. del (16) – bilag 495 (udvalgsmødereferat side 723 FO, forhandlingsoplæg forelagt EEU 20/2-17)

Kulturministeren: Sagen drejer sig om direktivforslaget om adgang til litterært materiale for personer med syns- og læsehandicap, som p.t. forhandles intenst i EU. Da der er sket en udvikling, siden jeg fik mandat her i udvalget, var jeg nødt til at komme tilbage for at få et fornyet mandat.

Som jeg tidligere har redegjort for, har forslaget til formål at sikre, at personer med syns- og læsehandicap får adgang til litterært materiale i handicapegnede formater. Det er et rigtig fint formål, som vi alle kan støtte. En af udfordringerne i diskussion er, at der er forskellige afgrænsninger af, hvad det vil sige at være syns- og læsehandicappet. Man kan have den meget snævre opfattelse af, at der er tale om blinde, men her i Danmark har vi en meget bred definition, så f.eks. ordblinde også tilhører denne gruppe. Derfor bliver der produceret meget materiale i Danmark.

I Danmark har vi tradition for, at personer med syns- og læsehandicap får stillet materiale til rådighed. I praksis er det Nota, der stiller bøger, herunder lydbøger og e-bøger, til rådighed. Kommissionen vil nu gerne sikre, at personer med syns- og læsehandicap i alle EU-lande har ens rettigheder i forhold til adgang til litterært materiale. Det er en god intention at have.

Direktivforslaget skal give mulighed for, at skriftligt materiale gøres tilgængelige i formater, der kan anvendes af personer med syns- og læsehandicap.

Direktivforslaget, som udgør et totalharmoniseringsdirektiv, indeholder betingelserne for, hvornår, hvordan og af hvem handicapegnede formater kan produceres og stilles til rådighed for personer med syns- og læsehandicap.

Det følger af forslaget, at man skal sørge for, at personer med syns- og læsehandicap og de organisationer, der servicerer dem, kan producere og udlåne bøger m.v. i handicapegnede formater, uden at rettighedshaverne skal give tilladelse til det.

Det følger også af direktivforslaget, at medlemsstaterne ikke – som betingelse for produktion og tilrådighedsstillelse af handicapegnede formater – må beslutte, at rettighedshaverne skal modtage betaling, eller at der skal ske en afsøgning af det kommercielle marked for handicapegnede formater. Vi går altså efter at finde en balance mellem rettighedshavernes berettigede forventning til at få kompensation og de handicappedes adgang til materialet.

I Danmark har vi indrettet os sådan, at digitalt materiale til personer med syns- og læsehandicap stilles til rådighed på baggrund af aftaler med rettighedshaverne.

Direktivforslaget vil - som det er fremsat - bryde med den danske retstradition, der er baseret på aftaler.

Vi har i Danmark regler, der sikrer, at personer med syns- og læsehandicap har bred adgang til litterært materiale. Den danske brugergruppe er som nævnt meget bredt defineret, så f.eks. ordblinde har samme rettigheder som blinde personer.

Direktivforslaget er baseret på, at landene har en mere snæver definition af, hvornår personer lider af et handicap, og at det derfor kun er en begrænset mængde materiale, der skal stilles til rådighed. Derfor lægger forslaget op til, at medlemsstaterne ikke som betingelse for tilrådighedsstillelse af bøger til personer med syns- og læsehandicap må stille krav om betaling til rettighedshaverne eller krav om afsøgning af det kommercielle marked for handicapegnede formater. Det er klart, at hvis man har en bred definition som den danske, er det også i højere grad et marked. Hvis det er en meget snæver definition og man f.eks. kun primært har punktskrift, er det klart, at det er svært at få et marked til at agere. Der er simpelthen for få penge i det.

De danske regler sikrer alle personer med syns- og læsehandicap adgang til materiale, der gør det muligt for dem at tilegne sig indholdet, og omfatter derfor en langt større mængde materiale.

På grund af den brede danske definition af personer med syns- og læsehandicap er det hovedreglen, at der skal tages hånd om den skade, som rettighedshaverne lider, når deres materiale stilles til rådighed. Derfor siger de danske regler i dag, at handicapegnede formater skal erhverves på det kommercielle marked, såfremt de findes der. Ellers må der produceres handicapegnede formater, men så skal rettighedshaverne modtage kompensation.

Det er baggrunden for det forhandlingsoplæg, jeg indhentede den 20. februar 2017. Her blev vi enige om, at der skulle lægges afgørende vægt på, at Danmark kunne opretholde et krav om, at det kommercielle marked skal afsøges for handicapegnede formater, før de institutioner, der servicerer personer med syns- og læsehandicap, producerer materialet.

Kulturministeriet har arbejdet hårdt for at få dette krav om kommerciel tilgængelighed indført i direktivforslaget. På et tidspunkt så det ud til at lykkedes, men lige nu er situationen den, at Europa-Parlamentet og EU-Kommissionen ikke vil acceptere, at kravet om kommerciel tilgængelighed bliver en del af direktivforslaget. Det betyder, at Danmark – sandsynligvis som det eneste land – står over for at skulle stemme nej til forslaget. Forslaget vil – selv om vi stemmer nej – også komme til at gælde i Danmark.

I lyset af den meget fastlåste situation overvejer man nu mulige kompromiser, så vi kan få en del af det, vi ønsker, med i direktivet. Flertallet af landene synes på nuværende tidspunkt at kunne støtte op om en løsning, hvor medlemslandene kun har mulighed for at indføre et krav om kompensation til rettighedshaverne - dvs. at det ikke vil være muligt at stille krav om, at det kommercielle marked skal afsøges, før man begynder at producere handicapegnede formater. Det seneste kompromisforslag giver ikke mulighed for, at der ved fastlæggelsen af niveauet for kompensationen skal tages hensyn til, om et handicapegnet format allerede er tilgængeligt på det kommercielle marked.

Denne løsning går imod det danske mandat, men rettighedshaverne kan acceptere, at mandatet ændres, såfremt der i forbindelse med fastlæggelsen af niveauet for kompensation tages højde for den mulige skade, som rettighedshaverne kan lide, ved at der bliver produceret materiale, som allerede er tilgængeligt på det kommercielle marked. Det vil sige, at Nota får udvidede muligheder.

På den måde vil skaden for rettighedshaverne minimeres, idet kompensationen vil blive fastsat ud fra en afvejning af begge involverede parter interesser – altså, de synshandicappede på den ene side og rettighedshaverne på den anden.

Lige nu arbejder man altså på at få et resultat, der er balanceret og tager hensyn til både den interesse, personer med syns- og læsehandicap har i at få nem adgang til materiale, og rettighedshavernes interesse i at modtage kompensation for brug af materialet.

FO Jeg vil nu gennemgå mit reviderede forhandlingsoplæg til direktivforslaget:

- Regeringen lægger vægt på, at den velfungerende danske model ikke forringes.
- Regeringen lægger afgørende vægt på en løsning, hvor medlemsstaterne kan beslutte, at der kan produceres og stilles materiale til rådighed for personer med syns- og læsehandicap, under forudsætning af at rettighedshaverne modtager kompensation. Ved fastlæggelsen af niveauet for kompensationen lægger regeringen afgørende vægt på, at der ikke kun skal tages behørigt hensyn til, at der er tale om ikkekommercielle aktiviteter til fordel for personer med syns- og læsehandicap, men at der ligeledes skal tages hensyn til den mulige skade for rettighedshaverne.
- Regeringen lægger vægt på en løsning, hvor medlemsstaterne kan beslutte, at tilrådighedsstillelse af bøger m.v. til personer med syns- og læsehandicap – i det omfang, materialet er tilgængeligt på markedet i handicapegnede formater – sker, ved at institutioner, som servicerer personer med syns- og læsehandicap, erhverver materialet på markedsvilkår.
- Regeringen arbejder for, at de krav, der stilles til de institutioner, der servicerer personer med syns- og læsehandicap, er proportionale i forhold til personer med syns- og læsehandicap, institutionernes og rettighedshavernes interesser.

Jeg mener, at forhandlingsoplægget er udtryk for en god balance mellem de forskellige parter interesser. Blindeorganisationerne støtter op om Kommissionens oprindelige forslag, mens rettighedshaverne ideelt set ønsker både afsøgning af det kommercielle marked og betaling af kompensation.

Forhandlingsoplægget, som jeg lige har præsenteret for jer, er udtryk for en balance mellem begge parter interesser, da det tager hensyn til begge sider af bordet. Vi har en forhåbning om, at det faktisk kan lade sig gøre at få det med i direktivet.

Oplægget vil muliggøre, at personer med syns- og læsehandicap i Danmark kan opretholde en bred adgang til litteratur, ligesom der skabes adgang til materiale fra andre EU-lande i Danmark og dansk materiale i andre EU-lande. Oplægget sikrer ligestilling mellem personer med syns- og læsehandicap og personer uden handicap, og der tages hensyn til rettighedshavernes interesser.

Sidst, men ikke mindst, muliggør det reviderede forhandlingsoplæg, at Danmark kan undgå at gå imod et direktivforslag, som har et vigtigt formål: at sikre egne interesser bedst muligt. Jeg håber derfor, at I vil støtte op om forhandlingsoplægget.

Holger K. Nielsen henviste til, at blindeorganisationer ikke støttede ministerens linje. Sidste gang sagen blev fremlagt i udvalget, manglede der oplysninger om meldinger fra blindeorganisationer og fra Europa-Parlamentet. Princippet var, at i henhold til Marrakeshtraktaten skulle materiale til blinde- og synshandicappede gå uden om de almindelige markedsvilkår. Var det ikke korrekt opfattet, at de danske interessenter anerkendte, at det var tale om så lille et marked, at hensynet til svagsynede og blinde måtte komme først? Han havde dog også forstået det sådan, at der fortsat skulle gives kompensation, og at man i den forbindelse ville tage mere hensyn til markedet end til de blinde. Balancen forekom ham at være skæv. I Danmark havde man en model, der sikrede, at de blinde fik materialet gratis, men det var vel ikke tilfældet i andre lande? Derfor var der modstand mod opblødning fra de andre lande – i hvert fald fra blindeorganisationerne, der var bange for, at brugerne ikke kunne få noget gratis. Underminerede man ikke Marrakeshtraktatens hensigt? Og hvordan forholdt det sig med materialer, der blev udvekslet over grænser? Hvis man købte materiale i et andet land, der også var forbundet med kompensation, ville det så være muligt at tilbyde det materiale gratis i Danmark?

Rasmus Nordqvist fik bekræftet, at der var tale om et totalharmoniseringsdirektiv, og at Danmark stod selv for definitionen af læse- og synshandicappede. Han forstod ikke, at man med det nye forhandlingsmandat kunne sikre samme adgang til litteratur. Det gjorde man vel også med Kommissionens forslag? Det handlede om respekt for den internationale Marrakeshtraktat, så hvilken betydning ville den ændring, Danmark arbejdede på, have for de lande, der ikke har samme gode ordninger? Hvordan kunne man forhandle sig frem til et resultat, der højner niveauet i landene – og gør det muligt for Danmark at beholde sit høje niveau?

Zenia Stampe sagde, at to ting gjorde sig gældende: den brede definition af syns- og læsehandicappede, og at staten stod for kompensation. Spørgsmålet var, om Danmark medvirkede til at forringe mulighederne for blinde i resten af Europa, hvis Danmark bidrog til, at de enkelte lande kunne kræve kompensation, men landene ikke selv var interesserede i at stå for den kompensation. Danmark ville gerne beholde en ordening, der sikrer en høj standard. Danmark havde vedtaget en bred definition af synshandicappede og havde besluttet at sikre gratis tilgang til materialer. Set fra et dansk perspektiv var ministerens oplæg fornuftigt, men nu blev hun alligevel bekymret: Kunne Danmark medvirke til at skabe forringede vilkår for blinde i de lande, hvor staten ikke ville kompensere i samme grad som i Danmark?

Kulturministeren svarede, at forholdene ikke ville blive ringere i andre EU-lande, og at der samtidig ville være mulighed for at få bevare den gældende danske ordning. Fra dansk side håbede man på at få mulighed for at fastholde den markedsbaserede ordning, men med den lille ændring, at Nota f.eks. ville kunne producere mere. I Danmark skulle ingen læse- og synshandicappede selv betale det, de fik stillet til rådighed, men humlen var, at rettighedshavere skulle have betaling ad andre veje. Det var klart, at hvis definitionen af gruppen blev indsnævret og de læsehandicappede selv skulle betale, ville det være et voldsomt tilbageskridt i forhold til den gældende danske holdning. Det var dog ikke tilfældet. Det var korrekt, at blindeorganisationerne ikke støttede forslaget, og ministeren mente, at det skyldtes de forskellige definitioner af, hvem gruppen omfatter. Havde man en snæver definition af læse- og synshandicappede, var det klart, at der ikke var perspektiv i en markedsbaseret ordning, fordi markedet ville være for lille til at bære det.

Til Holger K. Nielsen sagde ministeren, at det først på et sent tidspunkt stod klart, hvad Europa-Parlamentets holdning var, og p.t så det ud til, at der ville være et flertal for den oprindelige formulering. Ministeren havde en formodning om at få ændret mandatet en smule, så man kunne bevare den danske ordning, uden at der samtidig blev slækket på mulighederne i de øvrige lande. Om materiale over grænser sagde ministeren, at der ville være mulighed for, at Nota kunne stille udenlandsk materiale til rådighed for brugerne. Det ville være de danske regler, der gjaldt for det materiale. Det betød altså, at danske brugere stadig kunne få materiale produceret i andre EU-lande på samme måde som nu. Faktisk ville mulighederne blive lidt bedre.

Holger K. Nielsen fremhævede, at World Blind Union påpegede, at kommissionsforslaget ville forbedre forholdene, men at den drejning, der nu skete, ville være et tilbageskridt. Man ville reelt tvinge de syns- og læsehandicappede i andre lande til at betale, hvilket betød, at man gik uden om Marrakeshtraktatens grundlæggende præmis: De blinde skal have gratis adgang til materiale. Det var vigtigt fortsat at bakke op om den pointe. Om materiale over grænser ville han gerne vide, om Danmark skulle kræve kompensation, hvis et andet land ønskede at få noget materiale fra Danmark.

Rasmus Nordqvist sagde, at han i løbet af ugen havde han modtaget mange opkald og mail, hvor bl.a. blindeorganisationerne råbte vagt i gevær. Det fik også hans alarmklokker til at ringe, for hvad blev konsekvensen af nye bestemmelser for andre lande? Ville man begynde at opkræve kompensation, så forholdene blev dårligere på europæisk plan? Hvad var årsagen til, at folk blev så bekymrede over noget, der virkede let og ligetil?

Zenia Stampe sagde, at sagens kerne var den omkostning, der skulle oppebæres af rettighedshaverne, de blinde eller staten. Danmark ville fortsætte med at pålægge staten omkostningen, så det ikke blev de blinde, der skulle betale. Var det umuligt at nå frem til et mandat, der gik på, at omkostninger ikke skulle betales af de blinde, og at staten frivilligt kunne gå ind og kompensere rettighedshaverne for den tabte gevinst? Lydbogsmarkedet blev større og større og havde et handicapvenligt format. Det ville være et problem for blinde, hvis ordningen fjernede markedsinteressen for at lave lydbøger, for det kan man

ikke blive kompenseret for som rettighedshaver. Hun var bekymret for, at man i andre EU-lande kunne finde på at sige, at de blinde så selv måtte oppebære omkostningerne.

Søren Søndergaard spurgte, hvordan situationen så ud, hvis man i Danmark brugte no-materiale fra f.eks. Tyskland. Ville kompensation så komme på tale – og i forhold til hvem?

Kulturministeren mente, at blindeorganisationernes position hvilede på en misforståelse af de danske ønsker. Mandatet lå fuldt ud inden for Marrakeshtraktaten. Det gav en mulighed for kompensation, men det var ikke et krav. Danmark havde ingen intentioner om at forringe forholdene i andre EU-lande, hvor der i nogle lande i forvejen var ret dårlige forhold for syns- og læsehandicappede. Det eneste nye, mandatet lagde op til, var, at man fik sikret muligheden for, at man i Danmark kunne beholde den gældende model – uden at blinde og synshandicappede i andre lande kom til at betale det materiale, de skulle have adgang til. Man havde et ønske om at sikre rettighedshaverne de muligheder, som de allerede havde i Danmark, fordi det var rimeligt, at rettighedshavere fik kompensation i forhold til den såkaldte skade, som de led.

Ministeren svarede Søren Søndergaard og Holger K. Nielsen, at Nota kunne stille udenlandsk materiale til rådighed, og at det i de tilfælde ville være de danske regler, der gjaldt for materialet. Ministeren var dog ikke klar over, hvordan det forholdt sig med kompensation for materiale over grænser, så det skulle afklares. Måtte hun vende tilbage med en afklaring?

Ministeren konkluderede, at svaret på, om direktivforslaget kom til at stille syns- og læsehandicappede i andre lande ringere, og om man overskred Marrakeshtraktatens bestemmelser, var nej.

Holger K. Nielsen mente, at syns- og læsehandicappede i andre lande blev stillet ringere, fordi der nu blev givet mulighed for, at rettighedshaverne skulle kunne kompenseres. Det var der ikke mulighed for i det oprindelige forslag. At man endnu ikke havde afklaret, hvad der skulle ske med materiale over grænser, måtte komme til at betyde, at udvekslingen ikke kom til at ske. Det var jo imod hele EU-ånden. Han kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Zenia Stampe var bange for, at nye bestemmelser ville føre til, at det i andre EU-lande endte med at blive de blinde og de synshandicappede, der skulle betale. Kunne man ikke slå fast, at grundprincippet skulle være, at de syns- og læsehandicappede altid skal kunne få materiale gratis, og at det så måtte være op til det enkelte lande at bestemme, om det skal være rettighedshaverne eller staten, der betaler omkostninger. På den måde sikrer man, at regningen ikke lander hos dem, som man prøver at tilgodese.

Rasmus Nordqvist spurgte, om man med Kommissionens forslag fortsat kunne have den kompensation, som man ønskede.

Søren Søndergaard spurgte, om det var korrekt forstået, at der var tale om totalharmonisering. Det skyldtes vel, at det handlede om det indre marked?

Kulturministeren bekræftede dette. Kommissionen havde valgt, at det skulle være et totalharmoniseringsdirektiv.

Søren Søndergaard ville gerne vide hvorfor.

Holger K. Nielsen tilføjede, at blindeorganisationerne havde lagt meget vægt på totalharmoniseringen, fordi det ville stille blinde lige i alle lande. Det var i tråd med Marrakeshtraktaten. Kunne ministeren garantere, at bestemmelserne ikke kom på tværs af traktaten? Hvis ministeren ikke kunne svare, modtog han gerne et skriftligt svar.

Kenneth Kristensen Berth kunne ikke støtte forhandlingsoplægget, idet han mente, at EU skabte unødigt blæst om en fin ordening som den danske.

Kulturministeren henviste Søren Søndergaard til svaret på et skriftligt spørgsmål om harmonisering, hvori der blev henvist til artikel 114 i TEUF. Hun kunne uddybe yderligere skriftligt, hvis der var behov for det.

Til Zenia Stampe sagde ministeren, at det ikke var muligt at genstarte forhandlingerne. Det reelle valg stod derimod mellem at fastholde det oprindelige mandat – dermed fik man et totalharmoniseringsdirektiv, som ville gøre det af med den gældende ordening i Danmark – eller at prøve at tilføje noget til teksten, der gjorde det muligt at beholde den gældende ordening i Danmark uden at stille de andre lande ringere. Ministeren oplyste, at de danske rettighedshavere var meget optaget af sagen og ønskede, at man gik videre med det ændrede mandat. Alternativt måtte man lukke ned for den danske ordening.

Søren Søndergaard sagde, at artikel 114 handlede om det indre marked, så det måtte være på den baggrund, man havde valgt totalharmonisering. Det ville være lettere, hvis man havde defineret formålet, nemlig at de blinde skulle sikres gratis adgang til diverse materiale, og så havde ladet det være op til landene selv at afgøre, hvordan det kunne efterleves. Han kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Rasmus Nordqvist spurgte, om regeringen også havde været i tæt kontakt med de organisationer, der varetager blinde- og læsehandicappedes interesser. Han var klar over, at der var en god ordening i Danmark, men Marrakeshtraktaten indeholdt nogle internationale bestemmelser, som burde gælde overalt. Hele sagen udgjorde et stort dilemma. Ministeren havde sagt, at man med mandatet kunne opretholde samme høje niveau af tilgængeligt materiale til syns- og læsehandicappede. Kunne Kommissionens forslag ændre på det?

Zenia Stampe hældte til at bakke op om ministerens forhandlingsoplæg, idet det gældende mandat forekom hende at være dårligere. Ministeren sagde, at der med den ændring, som man ønskede at indføre fra dansk side, ikke ville ske en forringelse af forholdene for de blinde og synshandicappede i andre lande, men var der risiko for, at de blinde selv kom til

at skulle betale kompensationen? Hvis det gjorde sig gældende, underminerede man jo hele formålet med Marrakeshtraktaten.

Søren Søndergaard sagde, at hvis ministeren ikke fik sit mandat, måtte hun jo overveje muligheden for at søge et andet mandat. Ministeren anerkendte, at hun ikke kunne svare på, hvad konsekvenserne ville være i forhold til materiale, der krydser landegrænser. Det forekom ham rimelig at få et svar på det spørgsmål, før han gav mandat. Det kunne jo få økonomiske konsekvenser for både de blinde og den danske stat.

Kulturministeren understregede, at hvis hun ikke fik mandat, ville det oprindelige mandat gælde, og det betød, at Danmark ville stemme nej. Hun ville hurtigst muligt sende en afklaring på, hvad reglerne ville være for materiale over grænser. Om den ændrede tekst åbnede for, at de blinde selv skulle betale, kunne hun ikke udelukke et hundrede procent, men hun havde svært ved at forestille sig, at der kunne være opbakning til en tekst med den konsekvens. Ministeren sagde til Rasmus Nordqvist, at hun havde haft besøg af Dansk Blindesamfund, der havde gjort deres position klar. Deres ønske var at sikre blinde og svagtseende i hele Europa, og det havde ministeren selvfølgelig fuld forståelse for.

Rasmus Nordqvist kunne ikke give mandat, idet der var for mange uafklarede elementer. Han var bekymret for de konsekvenser, som bestemmelserne ville have på europæisk plan og for, at der ikke var en afklaring vedrørende materiale over grænser. Kunne udvalget ikke modtage en skriftlig redegørelse, hvorpå man kunne lave en skriftlig procedure i løbet af den kommende uge?

Den fungerende formand kunne afsløre, at ministeren allerede havde sit mandat hjemme.

Rasmus Nordqvist sagde, at det kunne være, at ministeren var interesseret i et flottere mandat med større opbakning.

Zenia Stampe spurgte, om man kunne forestille sig at gøre det klart, at de nye bestemmelser ikke skulle være en kattelem for at pålægge de blinde omkostninger. Kunne man skrive det i en hensigtserklæring eller lign., at det ikke er tanken med ændringen? Hvis det blev indskærpet, at man ønskede at opretholde det eksisterende danske system og samtidig medvirke til en forbedring i de lande, hvor det fungerer mindre godt, var det et godt mandat.

Den fungerende formand indskærpede, at ministeren formelt skulle have sit mandat i udvalget, men at det selvfølgelig ikke afskar hende fra at vende tilbage til udvalget med yderligere oplysninger.

Kulturministeren var ked af, at der var et tidspres, men der skulle afholdes rådsmøde onsdag ugen efter. Det var for sent at få tilføjet hensigtserklæringer eller lign. Ministeren havde dog fuld forståelse for de dilemmaer, der var rejst, og for, at nogle partier ikke kunne støtte op om forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

Punkt 5. Modtagelse af deputationer:

a) Solidaritetsbevægelsen Afrika Kontakt og miljøbevægelsen NOAH

Repræsenteret ved:

Grith Andersen, medlem af Afrika Kontakt og aktiv i handelsgruppen

Caroline Bjerglund Andersen, medlem af Afrika Kontakt og aktiv i handelsgruppen

Julie Stokholm Daugaard, medlem af Afrika Kontakt og aktiv i handelsgruppen

Nanna Langevad Cliffort, kampagnemedarbejder i miljøbevægelsen NOAH

Sarah Strunge, praktikant i miljøbevægelsen NOAH.

Julie Stokholm Daugaard, Afrika Kontakt: Vi er meget bekymrede over CETA-aftalen, fordi den bliver fremført som guldstandard for fremtidige handelsaftaler. Det berører os, fordi vi har mange partnere i syd, der kæmper for bedre rettigheder og for adgangen til ressourcer, der i stigende grad bliver overtaget af virksomheder. Jeg synes, at vi skal tænke os ud af det danske interessefelt og se på, hvilke konsekvenser af at fremføre CETA som en guldstandard. Den bliver solgt som en progressiv aftale, der skaber handel og vækst, men i virkeligheden er det en total underskudsforretning for demokratiet og for vores mulighed for at skabe en mere socialt retfærdig og bæredygtig verden. Når vores partnere hører folk som Cecilia Malmström og Chrystia Freeland tale om CETA's guldstandard, hører de, at det er multinationale selskaber, der vil have en større andel på et globalt marked, og som vil have adgang til jord og vand som basale ressourcer.

Grith Andersen, Afrika Kontakt: Jeg kan tilføje, at der også er andre gode grunde til at være kritisk over for de økonomiske gevinster, som fortalere for aftalen mener der er ved at indgå transatlantiske handelsaftaler som CETA eller TTIP. En af dem er, at når man inkluderer en investeringsbeskyttelsesmekanisme, tiltrækker det udenlandske investeringer. Det er vi meget kritiske over for, og ifølge Corporate Europe Observatory er der heller ingen dokumentation for, at investor-stat-tvistbilæggelsesmekanismen øger investeringslysten i de industrialiserede lande. Det emne har Europaudvalget også selv haft oppe at vende sidste år i juli, da man talte om en handelsaftale mellem Australien og USA, som er indgået uden en ISDS-tvistbilæggelsesmekanisme. Europaudvalget har selv rejst spørgsmålet om, hvorvidt en sådan mekanisme kan føre til øget samhandel og derved økonomisk vækst. Udenrigsministeriets svar på det spørgsmål er, at der ikke empirisk belæg for, at man kan bestemme, i hvilken udstrækning en inklusion af sådan en mekanisme fører til økonomisk vækst. Så vi stiller os meget kritiske over for de økonomiske gevinster, som bliver fremført i forbindelse med aftalerne.

Sarah Strunge, NOAH: investor-stats-tvistbilæggelsesmekanismen, som før hed ISDS og nu går under navnet ISCS, er efter sigende blevet reformeret. Det mener vi ikke, da der stadig er nogle grundlæggende problemer i den mekanisme. Den kan bl.a. stadig omgå EU-Domstolen, og det er en investeringsbeskyttelsesmekanisme, der giver særrettigheder til udenlandske investorer. Derudover ser vi tre kerneproblemer i det. For det første gør det sig gældende, at selv om nationalstaterne nu har fået ret til at kunne regulere, er de ikke beskyttet mod erstatningskrav udefra. Vi frygter, at det kan skabe et såkaldt regulatory chill, som handler om, at stater i frygt for at få søgsmål ikke regulerer. For det andet hedder

det sig, at de voldgiftsdommerne, der skal sidde i stolen, ikke skal være uafhængige og ikke være fastansatte med salær eller have en karenperiode. Det synes jeg er etisk uforvarsomt, og man mangler generelt at lave en aftale om interessekonflikter og om, hvad man gør, hvis en voldgiftsdommer har et relateret arbejde ved siden af. For det tredje har borgere og ofre for investorers handlinger ikke nogen rettigheder ifølge ISCS-mekanismen. Vi stiller os meget uforstående over for, om den overhovedet er nødvendig: Både EU og Canada har nogle ret velfungerende retssystemer, hvor investorbeskyttelse også er inkorporeret.

Caroline Bjerglund Andersen, Afrika Kontakt: Det er som sagt ikke kun ICS-mekanismen, vi er kritiske over for; vi finder nemlig også reguleringssamarbejdet bekymrende. Det er jo et samarbejde, der skal fungere som et dialogforum i forhold til regulering i EU og Canada. Som der står i CETA-aftalen, skal lovgivning udformes, så den bliver så simpel som muligt, og den må ikke fungere som en unødvendig barriere for handel. Der står også skrevet, at dermed kan al lovgivning og regulering i princippet udfordres. Det finder vi stærkt bekymrende, og det skal siges, at reguleringsforummet ikke har ret til at lovgive, ligesom stater har ret til at regulere heller ikke forsvinder. Vi frygter, at det med regulerings-samarbejdet vil blive langt dyrere at regulere, fordi man frygter at få dyre sagsanlæg på nakken, og at handel bliver et underliggende parameter, som reguleringens legitimitet bliver vurderet ud fra. Det kan føre til, at man i sidste ende ikke får den ambitiøse regulering på f.eks. klima-, miljø- og sundhedsområdet, som vi kunne håbe og ønske os. Vi mener, at regulerings-samarbejdet med ICS giver virksomhederne langt flere rettigheder, end de havde før, men ikke så mange pligter. Vi tvivler på, at den proces, som mange taler om, vil blive en harmonisering opad i forhold til standarder. Det er der ikke garanti for, sådan som aftalen er skrevet i dag. Vi tror ikke nødvendigvis, at virksomhederne har en bevidst hensigt om at regulere nedad, men vi frygter, at netop ønsket om en økonomisk vækst i virksomheder kommer før ønsket om høje standarder på f.eks. miljøområdet.

Nanna Langevad Clifforth, NOAH: EU-Kommissionen har selv sagt, at det her er den mest vidtrækkende handelsaftale, EU nogensinde har indgået, og derfor kan man godt blive bekymret, når man læser de 1.600 sider, som aftalen består af. De handler nemlig om alt mulig andet end told og tariffer. Der er bl.a. meget om regulering, og det giver rigtig store muligheder for fortolkning. Der står: "Enhver lov, regulering, regel, procedure, administrativ handling, beslutning, krav, praksis eller enhver anden mulig form for tiltag kan udfordres igennem CETA." Det er meget stor fortolkningsmulighed at give i et handelsperspektiv.

Vi vil også gerne komme ind på offentlige tjenesteydelser og offentlige indkøb. CETA-teksten er ret aggressiv. Canada har undtaget offentlige indkøb fra f.eks. WTO og NAFTA. Det er slet ikke tilfældet med CETA. I stedet står der, at canadiske virksomheder skal have ubetinget adgang på lige fod med lokale virksomheder i EU og den anden vej rundt. Det betyder også, at det kan blive meget svært at stille miljømæssige eller sociale krav – også fordi der står i CETA, at man ikke må lave begrænsede udbud. Herudover er CETA baseret på negativlister, hvor diverse stater skal huske at undtage alle de sektorer, de ikke ønsker at liberalisere. Vi er meget uforstående over for, hvorfor Finland og Sverige har set sig

nødsaget til at undtage henholdsvis sundheds- og uddannelsessektoren, hvis CETA er sådan en god aftale, mens Danmark ikke har ment, at man skulle gøre det.

Den sidste ting, vi gerne vil nævne, er, at advokat Georg Lett har lavet et notat, der handler om, at der er suverænitetssafgivelse i forbindelse med CETA på grund af den domstol, man ønsker at indføre, fordi det har direkte indflydelse her i Danmark på de dømmende myndigheder. I virkeligheden burde det udløse en folkeafstemning. Vi er uforstående over for Udenrigsministeriets argument om, at det ikke er tilfældet, da det kun har indflydelse på staten og ikke på borgerne. Vi mener, at staten er borgerne.

Søren Søndergaard sagde, at det bl.a. var deputationens fortjeneste, at man havde haft en mere dybdegående diskussion om CETA end om nogen anden handelsaftale. Kunne deputationen uddybe, hvad forskellen var på ICS og ISDS? Og kunne han få konkrete eksempler på, hvordan aftalen kunne have en indflydelse på de områder, som organisationerne arbejder med – udvikling og miljø?

Nanna Langevad Clifforth, NOAH, svarede, at der ikke var de store forskelle, og at der i virkeligheden mest var tale om en rebranding. Man havde indført et etisk kodeks for de dommere, der kan sidde i voldgiftsdomstolen, men de grundlæggende problemer bestod. Man gav udenlandske investorer privilegerede rettigheder til at anlægge sag, når de i virkeligheden bare kunne gå til de nationale retssystemer, der er velfungerende i både Canada og i EU. Der var mange eksempler på anlagte sager – f.eks. på miljøområdet. Det var f.eks. Tysklands beslutning om at udfase atomkraft eller stille højere krav til kulkraftværker, fordi man gerne ville opfylde EU's vandrammedirektiv. Så blev man sagsøgt, og reguleringen blev trukket tilbage.

Zenia Stampe ville gerne vide, hvad det gode alternativ til frihandelsaftaler var. Hun var stor tilhænger af CETA-aftalen og havde samtidig nogle af de samme mål som deputationen om miljømæssig ansvarlighed etc. Det forekom hende at være et fremskridt med fællesregulering – med mindre der blev tale om en udvanding – så EU kunne være med til at udbrede egne standarder. Mente delegationen, at det var bedre med told på varer og ingen fælles regulering?

Caroline Bjerglund Andersen, NOAH, svarede, at hun også ønskede højere globale standarder, men ikke mente, at de skulle fastsættes sted inden for rammerne af en handelsaftale. Harmonisering og stræben opad burde finde sted i et andet forum.

Nanna Langevad Clifforth, NOAH, sagde, at hvis man mente det alvorligt, ville man tage ILO-konventioner og Parisaftalen om klima op og være helt sikre på, at det kunne indgå i en handelsaftale. Men i handelsaftaler var der ikke krav om at opfylde f.eks. bestemte mål i forhold til klima og miljø eller arbejdstagerrettigheder, så alt tydede, at man ville få lavere standarder.

b) Biodynamisk Forbrugersammenslutning og Forebyggelses- og Patientrådet

B 74 (16) – bilag 9 (henvendelse af 11/4-17 fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning og Forebyggelses- og Patientrådet vedr. CETA-aftalen)

Deputation bestod af:

Lars Mikkelsen, formand for Forebyggelses- og Patientrådet (FPR) og talsmand for Biodynamiske Forbrugere og civilingeniør

Birthe Kjærgaard, bestyrelsesmedlem og sekretær FPR

Lars Mikkelsen, FPR: Jeg vil starte med at sige, at CETA-aftalen, som er meget omfattende, også er meget omfattende i praksis – alt i samfundet er omfattet af den. Finland og Sverige har lavet et par undtagelser med sundhed og skolevæsen, men i Danmark er der ingen undtagelser. Her er alt omfattet, og det vil efter vores opfattelse ændre samfundet fuldstændig. Ikke fra i morgen, men henover de næste 10-30 år vil vi se en stor ændring. Vi var med til høringen her for 2 dage siden, hvor suverænitetssafgivelse også blev nævnt, men ikke rigtig uddybet. Jeg vil gerne tilføje noget til den side af sagen. Advokat Georg Lett udarbejdede et notat sidste sommer, og I kender det selvfølgelig allerede. Hans holdning er klar: ICS medfører suverænitetssafgivelse i henhold til grundlovens paragraf 20. Hvis det er tilfældet, skal vi have en folkeafstemning. Vi mener, at der bør være en sådan, når man afgiver så stor suverænitet. Set med danske øjne er det virkelig grundlovsstridigt, at vi får en voldgift, der kan bestemme over de danske domstole. Det synes vi er meget betænkeligt. Det varede længe, inden der kom et svar fra statens side på Georg Letts responsum, og svaret var, at det ikke vedrører borgere, for de sager, der ville blive anlagt ved den domstol, ville blive imod den danske stat. Jeg synes, at det er det tyndeste argument, jeg har hørt, for hvem er den danske stat? Det jo os. Det er os, der skal betale store erstatninger, hvis det går galt. Det er et dårligt argument, men vi har ikke haft råd til at anlægge en sag eller lign., og det tager også lang tid.

I CETA-aftalen er der en mængde hensigtserklæringer, og dem bliver man mødt med, når man diskuterer med dem, der er for CETA. Man skal bare gøre sig det helt klart, at mange af de hensigtserklæringer ingen juridisk betydning har. Det er kun selve CETA-aftalen som sådan, der er aftalt. Det andet er noget pynt, der ikke er noget værd efter vores mening.

I vores forening taler vi meget om sundhed, herunder i relation til fødevarer. Jeg vil lige nævne, at Forebyggelses- og Patientrådet er en paraplyorganisation med små 60 foreninger og erhvervsdrivende inden for det forebyggende område. Man kan spørge sig selv, hvad der vil ske, hvis Danmark på et tidspunkt ønsker, at det danske landbrug skal være hundrede procent økologisk, og CETA bliver implementeret fuldt ud. I sådan en situation vil vi blive mødt med et kæmpe modkrav fra industrien, der ikke vil gå glip af milliardindtægter fra sprøjtegifte og kunstgødning etc. Hvad gør man så? Vi vil formentlig sige, at vi ikke har råd til at betale en masse milliarder, og at projektet så må opgives.

Jeg vil også nævne, at mere end 70 sprøjtegifte, som er godkendt i USA, er forbudt i EU. Det samme gør sig gældende for mere end 1.000 kemikalier, der er forbudt i EU, men som USA har godkendt. Gmo-produkter er ikke mærket i USA, ligesom der er hormonkød etc. Hvilken betydning har det for helbredet? Der har været en stor måling med en halv million kvinder, hvor man gennemgik deres bryststørrelse i lande som Danmark og USA. I USA er målingerne lavet på hvide kvinder, der har samme arvemateriale som i Europa. Det viser sig, at deres bryster er 2,5 gange større end de danske kvinders. Det siger mig, at der er noget galt. Nogle vil sige, at det skyldes, at amerikanske kvinder er federe, men undersøgelsen er lavet på basis af kvinder med et BMI på under 25 – altså slanke mennesker, der har absurd store brystmål. Jeg mener i hvert fald, at det er absurd og usundt, men det kan man jo diskutere.

Vi må konstatere, at Canada og USA, som jeg tager med, fordi USA har 50.000 filialer i Canada, kan bruge den aftale til at komme igennem med deres dagsordner. De har lavere standarder og vil selvfølgelig plædere for, at vi også skal have lavere standarder. Det bliver selvfølgelig en politisk vurdering af, hvem der vil påvirke hvem, men jeg er ret overbevist om, at vi vil se lavere og lavere standarder – sådan er det tit, når man skal gå på kompromis. Om voldgiften vil jeg sige, at det er forfærdeligt, at erhvervsfolk som voldgiftsmænd skal bestemme over det danske retssystem. Det lader til, at erhvervslivet bliver gjort til herre over alle vores områder inklusive det kulturelle og det retlige.

Birthe Kjærgaard, FRP: Jeg vil tillade mig lige at læse et par afsnit fra en canadisk rapport, der er lavet af Maude Barlow. Hun har 12 æresdoktor titler og har været seniorrådgiver vedrørende vand for FN's generalforsamling. Som canadier ved hun, hvordan NAFTA har påvirket Canada igennem 22 år. Jeg tager bare et par afsnit derfra: "Tilhængere hævder, at TTIP og CETA vil give vækst i økonomierne i både EU og Nordamerika og skabe arbejdspladser og velstand for både nordamerikanere og europæere. Erfaringen fra NAFTA viser imidlertid, at eventuelle fordele næsten udelukkende er gået til de rige og til store virksomheder. Mens ledernes lønninger og virksomhedernes overskud er steget i Canada siden 1994, er familie- og arbejdstagerindkomsten stagneret, og familiernes gæld er steget til et historisk niveau." Og så noget om, hvordan CETA og TTIP begrænser regeringernes ret til at regulere: "CETA indfører nye grænser for regeringers ret til at regulere til fordel for mennesker eller miljø og opretter forpligtelser, der går langt ud over de traditionelle krav i handelsaftaler til ikke at diskriminere mellem udenlandske og lokale virksomheder. De fastsætter restriktioner for nationale bestemmelser inden for tjenesteydelser og anden økonomisk aktivitet, inklusive minedrift, olie og gas, skovbrug, landbrug og fiskeri. Fordi det er top-down-aftaler skal undtagelser fra denne dereguleringsdagsorden være ført til protokol og forhandlet på plads med de anden part." Og et nyt citat: "CETA forpligter parterne til en proces, hvor eventuelle forskelle i reglerne mellem Europa og Canada, det være sig arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelsesstandarder, regler for fødevarer sikkerhed eller skatelovgivning, kunne betragtes som en handelsændring og blive udfordret. Begge parter er enige om at dele oplysninger om påtænkte eller planlagte fremtidige regler med hinanden, selv før de deler dem med deres egne valgte parlamenter, med henblik på at sikre, at de ikke er handelsforvridende i CETA-aftalens forstand." Det betyder, at den anden part kan

beslutte at foretage ændringer i lovgivningen, endnu før den er blevet forelagt egne folkevalgte eller offentligheden. I Canada er der krav om, at eventuelle nye forslag til regler eller love skal undersøges af handelseksperter for at sikre, at det ikke kan anfægtes under NAFTA. Det forventes, at eventuelle nye europæiske regler skal undersøges og godkendes af Canada og vice versa under CETA.

Søren Søndergaard sagde, at der ikke var tvivl om, at forskellige typer af forurening giver nogle effekter, man ikke havde drømt om – f.eks. den markant øgede barnløshed i Danmark, nedsat fertilitet etc., men hvad var årsagen til det øgede brystmål? Var der videnskabelig dokumentation for det?

Lars Mikkelsen, FRP, oplyste, at ca. 500.000 kvinder var blevet undersøgt, og at undersøgelsen omfattede mange lande. Der var ingen formodning om, hvad det skyldtes. Han havde oplysningen fra MetroExpress.

Zenia Stampe spurgte, hvordan CETA-aftalen kunne blive en kattelem for, at man i EU skulle blive tvunget til at anvende f.eks. gmo.

Lars Mikkelsen, FPR, var sikker på, at når man skulle tale om, hvordan man indretter fremtiden love og regler, så ville USA og Canada prøve at få solgt gmo-produkter i Europa. Om man kunne stå imod, var en politisk sag.

Birthe Kjærgaard, FPR, sagde, at der ville komme enorme erstatningskrav fra virksomhederne. Canada havde som det mest sagsøgte land i den vestlig verden stor erfaring med det. Maude Barlow mente, at det ville ende med, at udgifterne blev så store, at politikerne måtte lave om på lovgivningen. På basis af den enorme pengemagt hos virksomheder vil det ske, at den demokratiske myndighed bliver taget fra politikerne og lovgivningen, så virksomheder bliver stærkere end nationale landes lovgivning.

Mødet sluttede kl. 11.19